

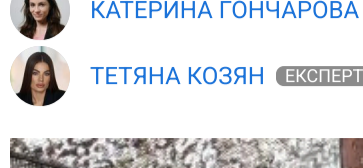
Головна » Життя » Суспільство

Реклама

"Повернення з СЗЧ – масова історія". Фахівець назвала топ звернень військових до юристів

17:44 05.06.2026 Пт 🕒 4 хв

Від оскарження ВЛК до повернення індексації: з чим захисники йдуть до юристів

Українські військові на передовій (фото: Віталій Носач/РБК-Україна)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з РБК-Україна у Google

Через не завжди однаковий підхід у частинах захист прав військових часто перетворюється на складний процес. Сьогодні їхні запити до юристів стали комплекснішими і стосуються різних сфер – від рішень медичних комісій до невикланих грошей.

З якими проблемами військові стикаються під час служби найчастіше, як виглядає "шлях назад" для тих, хто пішов у СЗЧ та які суми виплат можна повернути через суд, у коментарі РБК-Україна розповіла військова адвокатка **Тетяна Козян**.

Головне:

- **"Лікування на папері".** Військових часто визнають придатними попри реальний біль та контузі, намагаючись якнайшвидше повернути в стрій без реабілітації.
- **Прихована індексація.** Крім бойових виплат, фінансові служби часто "гублять" обов'язкову індексацію через зміну базового місяця або помилки в розрахунках.
- **Блокування перевезення.** Командири часто затягують або не погоджують рапорти на переведення в інші підрозділи, навіть якщо боєць має офіційне "відношення".
- **Легальне повернення із СЗЧ.** Бійці масово шукають шлях назад без кримінальних наслідків, намагаючись змінити частину чи командування, яке ігнорувало їхні потреби.
- **Судові повернення.** Індексація – це гарантована законом виплата, і через суд військові часто повертають значні суми, які їм недоплачували роками.

ЯК ПОВЕРНУТИСЯ З СЗЧ БЕЗ СУДИМОСТІ

Головна умова: звільнення можливе лише за **перше** СЗЧ та при **добровільному** поверненні (ст. 401 КК України)

АЛГОРИТМ ДІЙ

- 1 **Згода командира**
письмове підтвердження від частини
- 2 **Рапорт**
через "Армія+" або письмово
- 3 **Суд**
лише він остаточно закриває справу без судимості

ВАЖЛИВО

- Період СЗЧ не оплачується і не йде у відпустку
- Все забезпечення відновлюється після рішення суду
- За СЗЧ понад 3 доби загрожує від 5 до 10 років тюрми

Зверніть увагу: Добровільне повернення – завжди шанс залишитися в правовому полі

Експерт: військовий адвокат Тетяна Козян для РБК-Україна

■ РБК-УКРАЇНА

Як повернутися з СЗЧ без кримінальних наслідків (інфографіка РБК-Україна)

"Військові шукають не уникнення служби, а повернення без наслідків"

"Якщо узагальнити поточні звернення військових, то можна виділити кілька наймасовіших напрямків – і всі вони, по суті, про одне: як захистити свої права в умовах, коли система часто працює формально або з переборами", – каже Тетяна Козян.

На перше місце вона ставить оскарження висновків ВЛК і так зване "лікування на папері". Дуже багато військових стикаються з ситуацією, коли їх визнають придатними попри реальні проблеми: хронічний біль, наслідки поранень чи контузій.

> [Читайте також: Через суд немає сенсу? Коли варто оскаржувати рішення про мобілізацію і що це дає](#)

"Формально лікування може бути "призначене", але фактично часу на реабілітацію немає – намагаються якнайшвидше повернути в стрій. Тому головний запит тут – як правильно зібрати медичні докази і оскаржити рішення ВЛК", – пояснює вона.

Другий великий блок – це СЗЧ і "шлях назад".

"Це дійсно масова історія. Військові не стільки шукають, як уникнути служби, скільки як повернутися без кримінальних наслідків і при цьому не потрапити знову в ті самі умови, які змусили піти. Часто мова йде про зміну частини або командування, яке ігнорує базові потреби – наприклад, лікування чи відпустку", – зазначає Тетяна Козян.

Ще одна поширена бюрократична стіна – неможливість перейти до іншого підрозділу, навіть за наявності офіційного запиту.

"Третя проблема – переведення в інші підрозділи. Дуже типова ситуація: військовий знаходить частину, яка готова його взяти (іноді навіть за дефіцитною спеціальністю), отримує "відношення", але його поточний командир просто не погоджує рапорт або затягує процес. Фактично немає простого механізму, який би змушував відпустити людину, навіть якщо вона об'єктивно більш корисна в іншому місці", – додає адвокатка.

Які питання по грошовому забезпеченню?

Окремим гострим питанням залишаються гроші. Окрім затримок відомих усім бойових виплат, у фінансових частинах виникає серйозна проблема з нарахуванням індексації.

Умовний четвертий блок питань захисників – це грошове забезпечення. І тут, окрім бойових виплат (30, 50, 100 тисяч), окремо стоїть питання індексації.

"Військові часто стикаються з тим, що індексація або взагалі не нараховується, або нараховується неправильно. Хоча за законом індексація – це обов'язкова складова грошового забезпечення, яка має компенсувати зростання цін, на практиці її можуть "губити" через бухгалтерські нюанси, зміну базового місяця, переведення між частинами або просто через помилки в розрахунках", – звертає увагу Тетяна.

Типові проблеми виглядають так:

- індексацію не платять роками або платять у значно меншому розмірі;
- при нарахуванні береться неправильний базовий період;
- фінансова служба посиляється на відсутність фінансування або внутрішні розпорядження.

Експертка наголошує: якщо фінансова служба частини відмовляється нараховувати ці кошти добровільно, закон дозволяє вирішувати питання у судовому порядку.

"Зауважу, що індексація грошового забезпечення – це не просто премія, а гарантована виплата, яка у разі її порушення або недотримання є підставою для звернення до суду. Є багато випадків, коли військові через суди повертали значні суми недоплаченої індексації за попередні роки. Тому зараз запити виглядають комплексно: не лише "де мої бойові", а й "чому не нараховується індексація і як її повернути", – підсумовує фахівець.

Раніше Тетяна Козян розповіла РБК-Україна, [чому бійці втрачають "бойові" та як повернути виплати](#).

Також адвокат висловила думку, чи реально захистити свої права в суперечках із ТЦК.

Важливо: Цей матеріал має виключно ознайомчий характер і не є юридичною консультацією. РБК-Україна не несе відповідальності за дії, вчинені на основі цієї інформації. У разі потреби в правовій допомозі або тлумаченні законодавства рекомендуємо звернутися до кваліфікованого юриста.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

служба в армії | Збройні сили України | Мобілізація в Україні

Юридичні поради

Реклама

Ad

НОВИНИ

Україна та РФ провели другий етап обміну "1000 на 1000"

АНАЛІТИКА

Віктор Оліфіров
Аналітик, історик

Нова держава в Європі? Чому в Молдові заговорили про об'єднання з Румунією

Реклама

Ad

НОВИНИ	БІЗНЕС	ЖИТТЯ	LIFESTYLE
Новини України	Економіка	Гроші	Психологія
Війна в Україні	Фінанси	Зміни	Їжа
Економіка	Авто	Освіта	Подорожі
Світ	Tech	Суспільство	Здоров'я життя
Надзвичайні події	Енергетика	РОЗВАГИ	Мода та краса
ПОЛІТИКА	Біль економіка	Шоу бізнес	
	АНАЛІТИКА	Поради	
	Статті	Гороскопи	
	Інтерв'ю	Свята	
	Точка зору	Цікаве	
		Спорт	

РБК-УКРАЇНА UA | EN | RU

Про компанію   Розмістити рекламу

Редакційна політика | Стандарти

Як стати нашим автором

Правила користування

Правова інформація

Політика конфіденційності

Контакти

Команда

Вакансії в РБК-Україна

🌐 📺 📷 📧 📞

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримову версію (українську, російську та англійську), головна сторінка португалі - <https://www.rbc.ua>

Фотografії, зображення належать їх правласласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не погодити точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають відповідальності та диведенню їх правдасласдавця. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-реліз», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Ретоп», «Благодійність», «Резюме» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини комзана» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компанії, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальності. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.